

Reykjavík 17. desember 2020

Umsögn um: frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (skattalegir hvatar fyrir lögaðila sem starfa til almannaheilla). Mál nr. 239/2020

Almannaheill, samtök þriðja geirans, lýsa með þessari umsögn eindregnum stuðningi við þetta 342. mál yfirstandandi þings, sem fjármála- og efnahagsráðherra hefur lagt fram.

Samtökunum er málið skylt, enda er yfirlýst markmið Almannaheilla að vinna að bættu skattaumhverfi íslenskra almannaheillasamtaka, til samræmis við það sem best þekkist. Breytingarnar sem felast í þessu frumvarpi marka stórt skref í átt að slíku skattaumhverfi—þótt þær brúí ekki bilið við helstu samanburðarlöndin að fullu. Mat Almannaheilla á einstökum skattabreytingum kom fram í fyrri umsögnum samtakanna um sama efni í samráðsgátt á þessu og fyrra ári og er vísað til þeirra hér.

Í umsögn Almannaheilla frá nóvember 2020 var bent á skort á almennri, lagalegri skilgreiningu á almannaheillafélagaskrá, einu af lykilatriðum þessa skattafrumvarps. Slík skrá er skilgreind í sértækum lögum um skráningarskyldu félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri nr. 119/2019. Í þeim lögum segir (16. gr.) að Ríkisskattstjóri skrái “félag samkvæmt lögum þessum og lögum um fyrirtækjaskrá og starfrækir almannaheillafélagaskrá í því skyni”. Gallinn er sá að lögin nr. 119/2019 fjalla eingöngu um félög með starfsemi yfir landamæri, ekki meginþerra almannaheillasamtaka í landinu.

Í 2. gr. þess frumvarps sem hér er til umsagnar segir:

“Skilyrði frádráttar samkvæmt þessum lið er að lögaðili sem hefur með höndum starfsemi til almannaheilla sé skráður í almannaheillafélagaskrá hjá Skattinum á því tímamarki þegar gjöf er afhent eða framlag er veitt og upplýsingar um fjárhæð fjárframlags hafi verið móttæknar frá viðtakanda til áritunar á skattframtal. Ákvæði VII. kafla laga um skráningarskyldu félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri, nr. 119/2019 gilda um skráningu lögaðila í almannaheillafélagaskrá eftir því sem við á. Ráðherra setur með reglugerð nánari reglur um framkvæmd þessa ákvæðis.”

Samkvæmt þessu er ætlunin að láta reglugerð ráðherra útfæra ákvæði sértækra laga, laganna um skráningarskyldu félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri, “eftir því sem við á”, þannig að þau nái til mun stærri hóps félaga sem vinna að almannaheill. Mun eðlilegra verður að teljast að ákvæði um skilgreiningu og meðferð almannaheillafélagaskrár væri flutt í almennari lög, sem næði yfir þorra þeirra félaga sem um ræðir og munu m.a. njóta skattaívilnana samkvæmt þessu frumvarpi.

almannaheill

samtök þriðja geirans

Slík ákvæði voru einmitt í frumvarpi um félög til almannaheilla sem ráðherra málaflokksins lagði þrisvar sinnum að stofni eins fyrir alþingi á undanförunum árum, síðast vorið 2019, en hlaut ekki afgreiðslu.

Þær skattabreytingar sem hér eru lögð drög að undirstrika einmitt nauðsyn þess að frumvarp um félög til almannaheilla verði lagt fram að nýju og eðlilegur lagarammi fyrir almannaheillastarfsemi verði lögfestur. Um leið og skattalegar ívilnanir og hlunnindi félaga sem starfa að almannaheill eru aukin, eins og gert er ráð fyrir í þessu frumvarpi, verður brýnna en áður að skýra út réttindi og skyldur félaganna og þeirra einstaklinga sem þeim stjórna. Of mörg dæmi eru um að ágreiningur, misskilningur, vanræksla og yfirsjónir í starfi félaga í þessum geira megi rekja til óljósra laga og reglna. Slík mál valda skaða sem ekki takmarkast við viðkomandi félag, heldur hafa einnig áhrif á önnur félög sem vinna að almannaheill. Slík mál valda einnig opinberum aðilum, sem styrkja og styðja starfsemi af þessu tagi, tjóni. Nú þegar skattaívilnanir eru auknar er meira í húfi fyrir opinbera aðila og þriðja geirann í heild sinni að stuðla að því að sem fæst slík mál komi upp.

Félög sem starfa að almannaheill þurfa, ekki síður en t.d. einkahlutafélög eða hlutafélög, á skýru rekstrarformi sem skilgreinir réttindi og skyldur þeirra sem starfa innan ramma þess. Að mati Almannaheilla væri með vel skilgreindu rekstrarformi félaga til almannaheilla verið að auka traust og trúverðugleika almannaheillastarfseminnar—gera hana hæfari til að taka að sér verkefni og leysa samfélagsleg vandamál.

Um leið og Almannaheill fagna efni þessa frumvarps leggja samtökin því áherslu á að aukið tilefni er til að lög um félög til almannaheilla verði endurflutt og lagarammi fyrir almannaheillastarfsemi gerður heillegur og trúverðugur.

f.h. Almannaheilla, samtaka þriðja geirans

Jónas Guðmundsson formaður

almannaheill
samtök bríðia deirans

Aðildarfélög Almannaheilla eru:

<u>ADHD samtökin</u>	<u>Kvenréttindafélag Íslands</u>
<u>Bandalaq íslenskra skáta</u>	<u>Landvernd</u>
<u>Barnaheill</u>	<u>Landssamband eldri borgara</u>
<u>Blátt áfram forvarnarverkefni gegn kynferðisofbeldi á börnum</u>	<u>Landssamtökin Geðhiálp</u>
<u>Blindrafélagið</u>	<u>Landssamtökin Þroskahiálp</u>
<u>Einstök börn</u>	<u>Neytendasamtökin</u>
<u>Félag íslenskra bifreiðaeigenda (FÍB)</u>	<u>Norræna félagið</u>
<u>Félag lesblindra</u>	<u>Móðurmál – samtök um tvítvngi</u>
<u>Félagið Álfur</u>	<u>SÁÁ – Samtök áhugafélks um áfengis- og vímuefnavandann</u>
<u>FRÆ Fræðsla og forvarnir</u>	<u>Samtök sparifjäreigenda</u>
<u>Gróður fyrir fólk í landnámi Ingólfs</u>	<u>SOS barnaborpin</u>
<u>IOGT á Íslandi</u>	<u>Styrktarfélag krabbameinssiúkra barna</u>
<u>Heimili og skóli</u>	<u>Styrktarfélag lamaðra og fatlaðra</u>
<u>Hiartavernd</u>	<u>Ungmennafélag Íslands – UMFÍ</u>
<u>Hiálparstarf Kirkjunnar</u>	<u>Umhyggja</u>
<u>Krabbameinsfélagið</u>	Vímulaus æska
<u>Kraftur, stuðningsfélag fyrir ungt fólk sem greinst hefur með krabbamein og aðstandendur</u>	<u>Öryrkiabandalaq Íslands</u>
<u>Kvenfélagasamband Íslands</u>	